

Ба Шӯрои диссертационии 6D.KAO-004
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, к. Буни Хисорак,
шаҳраки донишҷӯён, бинои таълимии 8)

ТАҚРИЗИ

Муқарризи расмӣ, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Мирсаидов Аврор Бобоевич ба диссертатсияи Сафаров Абдумалик Абдусатторович дар мавзуи «Нақши сармоягузорию мустақими хориҷӣ дар инкишофи иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.13 – Иқтисодиёти ҷаҳонӣ.

1. Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Мавзуи тадқиқоти диссертационӣ ба бандҳои зерини шиносномаи феҳристи ихтисосҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 08.00.13 – Иқтисодиёти ҷаҳонӣ мувофиқат мекунад: 7.2 – Таъмини инкишофи босуботи иқтисодиёти миллий ва ҷаҳонӣ; 7.3 – Стратегияи миллии рушди иқтисодӣ; 8.2 – Танзими раванди иқтисодӣ дар сатҳи миллий ва байналхалқӣ; 15 – Ҷараёни (селҳои) байналхалқии сармояи қарзӣ, сармоягузориҳои мустақим ва портфелӣ, мушкилоти танзими онҳо дар сатҳи миллий ва ҷаҳонӣ.

2. Муҳимияти мавзуи тадқиқоти диссертатсия. Тақвияти ҷаҳонишавӣ дар шароити муосир равандҳои ҳаракати байналмилалӣ сармоя, қувваи корӣ ва молу хизматрасониҳоро дар байни кишварҳои ҷаҳон боз ҳам фаъол гардонида, имкониятҳои нав ба нав барои фаъолияти бизнес-сохторҳо ва дигар субъектҳои хоҷагидорӣ фароҳам овард. Дар ин раванд, дар навбати аввал, содироти сармоя бо мақсади ба даст овардани фоида, мустаҳкам намудани мавқеи молиявӣ ва истехсолӣ бо воситаи ворид намудани сармоя ба соҳаҳои даромадноки иқтисодиёт мебошад. Ҷалби сармоягузориҳои хориҷӣ ба иқтисодиёти кишвар аз бисёр ҷиҳат, ба

монанди баланд бардоштани таркиби иқтидори захираҳои сармоягузорӣ, ворид намудани технологияҳои пешрафта, беҳтар намудани қараёни ташкил ва рушди истехсолот барои кишвари ҷалбкунанда низ манфиатҳои махсус доранд.

Тамоқли пастшавии назаррас дар рушди иқтисодӣ зарурати истифодаи тамоми имконоти ҳавасмандгардонии истехсолотро ба миён мегузоранд. Дар ин самт ҷалби сармоягузориҳои хориҷӣ яке аз омилҳои рафъи тамоюлҳои манфӣ дар рушди иқтисодиёти миллии мебошад. Аз ин лиҳоз, алҳол ҷалби сармоягузориҳои мустақими хориҷӣ, бо назардошти мақсад ва хусусиятҳои хоси он бояд ҳамаҷониба таҳлил карда шавад.

Умуман, дар таъмини рушди иқтисодиёти ҳама кишварҳо нақши сармоягузориҳои хориҷӣ хеле муҳим ва назаррас мебошад. Зеро ҷалби сармоягузориҳои хориҷӣ дар таъмини рақобатпазирии иқтисодиёти миллии яке аз сарчашмаҳои молиявии хоса буда, дар воридшавии техника ва технологияи нав, баромадан ба бозорҳои хориҷа, омӯзиш ва таҳияи усулҳои муосири идоракунунӣ ва барои афзоиши сармоягузориҳои дохилӣ саҳми назаррас дорад.

Барои Ҷумҳурии Тоҷикистон сармоягузориҳои хориҷӣ яке аз заминаи муҳим дар рушди соҳаи саноат мебошад. Дар заминаи ноустувории муҳити беруна, яъне муносибатҳо бо дигар кишварҳои ҷаҳонӣ, мушкилоти норасоии захираҳои дохилаи сармоявӣ, ки навсозии сиёсати саноатӣ торафт ҷалби бисёри захираҳои истехсолиро талаб мекунад, ки қисми онро бо сармояи хориҷӣ метавон дар оянда қонеъ гардонид, зеро ҳадафи мазкур таҳияи барномаҳои махсуси давлатӣ барои оянда мебошад.

Бинобар ин, гуфтан ба маврид аст, ки мавзуи диссертатсионии Сафаров Абдумалик Абдусатторович дар мавзуи “Нақши сармоягузориҳои мустақими хориҷӣ дар инкишофи иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон” мутобик ба талаботи Стратегияи миллии рушд барои то давраи соли 2030 ба иҷро расидааст.

Аз нуқтаи назари мазкур асосноккунии назариявӣ-методӣ ва таҳияи пешниҳодҳои амалӣ оид ба ҷалби сармоягузориҳои мустақими

хориҷӣ дар инкишофи иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мубрамият ва саривақтӣ будани таҳқиқоти мазкурро муайян менамояд.

3. Дараҷаи навгонии натиҷаҳои дар диссертатсия бадастомада ва нуқтаҳои илмие, ки барои ҳимоя пешниҳод шудааст. Навовари илмии диссертатсия дар асоси таҳлили вазъи муосир ва дурнамои ҷалби сармоягузории мустақими хориҷӣ ба иқтисоди Ҷумҳурии Тоҷикистон бори нахуст роҳандозӣ гардида, таҳқиқи маҷмуавии онро дар рушди иқтисоди миллӣ ба анҷом расонида, омилҳоеро, ки ба ҷалби сармояи хориҷӣ монеа мешаванд ва фазои сармоягузории ҷумҳуриро халалдор месозанд муайян намуда, роҳҳои бартараф сохтани онҳоро пешниҳод кардааст.

Якҷанд натиҷаҳои назарраси илмии диссертатсияро бо тарзи алоҳида чунин қайд намудааст:

-рушди назарияҳои сармоягузориҳои хориҷӣ, робитаи мутақобилаи онҳо бо амалияи ҷалби СМХ ба иқтисоди миллӣ;

-таҳлили муқоисавии таҷрибаи кишварҳои хориҷӣ дар соҳаи бунёду фаъолияти минтақаҳои озоди иқтисодӣ(МОИ), паркҳои инноватсионӣю технологӣ;

-арзёбии дараҷаи таъсиррасонии сармоягузориҳои мустақими хориҷии андӯхташуда бо нишондиҳандаҳои макроиқтисодии ҷумҳурӣ;

- таҳлили ҳамаҷонибаи сиёсати муосири сармоягузорӣ, муайян сохтани ҷиҳатҳои мусбату манфии он;

-тавсияҳои илмӣ-амалӣ оид ба тақсими маблағҳои ҷалбшуда байни соҳаи минтақаҳои мамлакат коркард ва пешниҳод гардидааст.

Муаллиф бо риояи принципҳои амалии таҳқиқоти илмӣ ақидаҳои илмии олимони хориҷӣ ва ватаниро оқилона низомбандӣ намуда, усулҳои хулосабарории назариявӣ ва эмпирикӣ, муқоисавӣ, таҳлили сохторию функционалӣ, оморию риёзӣ, инчунин истифодаи усулҳои маҷмуавӣ, роҳҳои интиҳобшудаи саҳеҳияти мавриди талаби хулосаҳои назариявӣ ва пешниҳодҳои амалӣ имкон пайдо карда, тавонистааст ба муҳтавои асосии мавзӯи диссертатсия – рушди

концепсияҳои назариявӣ, коркарди амалии тақомули механизми ҷалби сармоягузории мустақими хориҷӣ муваффақ гардад.

Дар диссертатсия асоснокии ҳулосаву пешниҳодҳо ва сатҳи илмӣ аз он шаҳодат медиҳад, ки муаллиф асарҳои бунёдии олимони иқтисодии ватаниву хориҷиро дар самти тақмили механизми танзими раванди сармоягузории хориҷии мустақим, баланд бардоштани таъсири онҳо ба зиёд намудани ҳаҷм ва суръати сармоягузории истеҳсоли соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ моҳирона истифода бурдааст.

Аз рӯи тадқиқот маълум мегардад, ки муаллиф доир ба мавзуи тадқиқот сарчашмаҳои илмиро хело моҳирона истифода бурда, мустақилона далелҳои оморию вобаста ба мақсади тадқиқот ҷамъ оварда, коркард ва таҳлил намудааст.

4. Асоснокӣ ва эътимоднокии ҳулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия зикршуда.

Соҳтор ва ҳаҷми диссертатсия. Диссертатсия аз муқаддима, се боб, 9 фасл, ҳулосаву пешниҳодот, рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад. Ҳаҷми умумии қори диссертатсионӣ 185 саҳифа матнӣ асосӣ, 16 ҷадвал, 8 расм ва 1 диаграммаро дар бар гирифтааст.

Дар боби якум, “Асосҳои назариявӣю методии сармоягузории хориҷӣ ва тамоюлоти инкишофи он” концепсияҳои сармоягузории хориҷӣ ва шаклҳои маблағгузории берунӣ гурӯҳбандӣ шуда, таҷрибаи хориҷӣ дар соҳаи ташкили МОИ, ташаккули паркҳои инноватсионӣю технологӣ аз нуқтаи назари ҷалби СМХ ба иқтисоди миллӣ ҷамъбаст ва имконоти истифодаи онҳо дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон бо назардошти хусусиятҳои ниҳодҳои анъанавӣ ва муосири он таҳқиқ карда шудааст.

Диссертант бо истифода аз назарияҳои сармоя, сармоягузорӣ, таснифоти концепсияҳои илмӣ сармоягузории мустақими хориҷиро гузаронидааст, ки тибқи он: якум, назарияҳои макроиқтисодии мустақими хориҷӣ (назарияҳои бозорҳои сармоя, динамикаи макроиқтисодӣ, институтсионалӣ, қурби асъор); дуюм, назарияҳои микроиқтисодӣ (назарияҳои бартарии маҳсуси ширкат, аксуламали

олигополӣ, интерналий, эклектикӣ); сеюм, назарияҳои инкишоф (моделӣ байналмилалӣшавии сармоязузории мустақим, модели чопонии сармоязузории мустақим ва ғ.) аз ҳамдигар чудо карда шудааст (сах. 28).

Дар диссертатсия тавсифҳои зиёди сармоязузории хориҷӣ таҳқиқ карда шуда, ҷанбаҳои илмӣ он аз ҷониби муаллиф мавриди баррасӣ қарор гирифтааст. Дар асоси омӯзиши адабиёти муосири илмӣ иқтисодӣ муаллиф тавсифотро оид ба мундариҷаи сармоязузории хориҷӣ пешниҳод намудааст. Тибқи он муаллиф аломатҳои хосаи сармоязузории хориҷиро бо тарзи алоҳида нишон додааст: "а) сармоя ва мувофиқи мақсад будани он; б) бисёршаклии мақсаду соҳаҳои маблағгузорӣ; в) ҳархелагии манбаъҳои сармоязузорӣ; г) таваққалӣ будани ҳосияти дарозмуддати он; д) мӯҳлати бозгашти маблағ". Ин нуқтаи назари муаллиф барои ғайӣ гардонидани назария ва амалияи сармоязузории хориҷа мусоидат хоҳад кард.

Диссертант таснифҳои гуногуни шаклҳои сармоязузории хориҷӣ ва зарурати ҷалби онро ба иқтисоди миллӣ таҳқиқ намуда, нақш ва аҳамияти онро дар иқтисодиёти муосири Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян кардааст. Инчунин, ҳар як шакли сармоязузории хориҷӣ ҷанбаҳои мусбӣ ва манфиашон барои рушди иқтисодиёти Тоҷикистон арзёбӣ карда шудааст. Дар ин радиф, сараввал, таснифи меъёрҳо чунин гурӯҳбандӣ карда шудааст: - аз рӯйи сохтори сармоя (моддӣ, сохта, қарзӣ); - шакли моликияти манбаъҳои баромад (расмӣ, хусусӣ); - мақсаду аҳамияти амалӣ (соҳибқарӣ, қарзӣ); - мӯҳлати бозгаштпазирӣ (кӯтохмуддат, миёнамуҳлат, дарозмуддат); - сохтори соҳавӣ (саноат, кишоварзӣ, нақлиёту алоқа, сохтмон, соҳаҳои ғайриистехсолий). Дар асоси ин муаллиф қайд менамояд, ки: "Маблағгузории стратегӣ ҷиҳати қарӣ қардани қомебиҳои пешрафти илмӣю техникӣ дар истеҳсолот, баланд бардоштани дараҷаи рақобатпазирӣю маҳсулот, қам қардани ҳавфҳои хоҷагӣ ҷалб қарда мешавад." Ин ақида қобили қабул аст (сах. 53).

Унвонҷӯ дар диссертатсия ба заминаҳои институтсионалии ташаккули фазои мусонди сармоягузории хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон диққати махсус дода, онҳоро бо далелҳо асоснок намудааст. Диссертант дар ин асос қайд менамояд, ки яке аз васоити самарабахши ҷалби сармоягузории хориҷӣ, ин: "...мукамал сохтани низоми ҳуқуқӣ, аз ҷумла ҳифзи манфиатҳои сармоягузорони хориҷӣ бо роҳи соддаю арзон кардани расмиёту қоидаҳои қайдгирии моликият, ташаккул додани ниҳоди (институтӣ) такмилёфтаи самаранокӣ равангаи ягона, васеъ кардани такмил бахшидани таҷрибаи андӯхташуда, аз ҷумла Хитой дар бобати истифодаи китъаҳои замин ба мақсади афзоиш додани истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ" мебошад (саҳ. 70).

Дар боби дуюм, "Вазъи муосири сармоягузории мустақими хориҷӣ дар инкишофи иқтисодии кишвар", сохтори сармоягузории хориҷии андӯхташуда дар тӯли 21 сол (2001-2022), нишондиҳандаҳои асосии макроиқтисодӣ, асосҳои иқтисодиёи институтсионалии ташаккули фазои сармоягузорӣ мавриди таҳлил қарор гирифтаанд.

Муаллиф чунин мешуморад, ки: "Ҳиссаи зиёди ҷалби сармояи хориҷӣ ба соҳаҳои истихроҷи маъдан метавонад самти ашъии иқтисоди мамлакатро дар оянда нигоҳ дорад, ки ин ба сиёсати саноатикунони босуръат мувофиқат накарда, боиси ақибмонӣ дар соҳаи технология ва истеҳсоли намудҳои нави маҳсулот мегардад. Бинобар ин ҷоннок намудани СМХ соҳаҳои саноати маснуотбарор боз ҳам афзалиятнок боқӣ мемонад" (саҳ. 80). Ин андешаи муаллиф боиси дастгирӣ мебошад.

Дар ин баҳши диссертатсия, муҳаққиқ дар асоси таҳлилҳои дуруст қайд менамояд, ки ноҳияҳои кӯҳистони ҷумҳурӣ дар замони ҳозира ба гурӯҳи ноҳияҳои ҷалбкунандаи сармоягузории хориҷӣ мувофиқ нестанд. Бинобар ин таклиф менамоем, ки: "ҳоло зарур аст ба ноҳияҳои сустрараққикарда равона кардани сармояи хориҷӣ, аз ҷумла СМХ-ро ҷиҳати дар заминаи захираи обҳои минералии гарми зеризаминӣ, лойҳои табобатӣ ва дигар бойгириҳои табиӣ,

хусусан, сангҳои қиматбаҳо ва нимқиматбаҳо, бунёд кардани комплексҳои сайёҳӣ, санаторио курортӣ, инкишофи кӯхнавардӣ истеҳсоли маҳсулоти саноатӣ, касибӣ ва масолеҳи сохтмониро лозим аст” (саҳ. 83). Боиси қайд аст, ки чунин ақида сазовори диққати маҳсули илмӣ мебошад.

Дар диссертатсия бо мақсади арзёбии нақши сармоягузориҳои мустақими хориҷӣ дар рушди иқтисодиёт коэффисиентҳои ҳамбастагӣ ҳисоб карда шудааст. Дар асоси он исбот карда шудааст, ки сармоягузориҳои мустақими хориҷӣ ва маҷмӯи маҳсулоти дохили ду тарафи раванди ягонаи такрористеҳсол буда, таъсири нишондиҳандаҳои дахлдор ҷанбаҳои дучониба дорад. Ғайр аз ин, ҳамчунин зичии пайвастагии сармоягузориҳои мустақими хориҷӣ ва дараҷаи музди меҳнати ҳармоҳаи кормандонро тасдиқ намудааст (саҳ. 89). Инчунин, дар ин бахш аз ҷониби муаллиф вобастагии зичии СМХ ва маҷмӯи амалҳои содиротиву воридотӣ аз рӯйи истифодабарии муодилаи регрессионии ҳаттӣ тасдиқ карда шудааст. Дар асоси таҳлилҳои мазкур унвонҷӯ Сафаров А.А. дар ҳақиқат дуруст қайд менамояд, ки ҳиссаи сармоягузориҳои мустақими хориҷӣ дар самти ҷалби технологияҳои нави инноватсионӣ, дар қиёс бо натиҷаи таҳти назар дошташуда чандон хуб нест ва бинобар ин, барои баланд бардоштани самаранокии истифодаи сармояи хориҷии андӯхташуда андешидани тадбирҳои иловагӣ тақозо мегардад (саҳ. 96).

Дар баҳши мазкӯр зимни таҳлил муаллиф тавачҷӯҳи бештари ҳудро, пеш аз ҳама, ба раддабандии байналмилалӣ дар самти дастгирии фаъолияти сармоягузорӣ дар миқёси мамлакатҳои ҷудогонаи олам равона карда, моделҳои ҷалби сармоягузориҳои мустақими хориҷии мамлакатҳои ҷаҳонро ошкор кардааст (саҳ. 104). Дар асоси он самтҳои мутобиқи моделҳои мазкур барои иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳлил қарор дода шудааст. Инчунин, муттаҳидгардонӣ ва раванди баланд бардоштани рақобатпазирӣ дар вилоятҳо таҳия гардидааст (саҳ. 107).

Дар боби сеюм, “Сиёсати сармоягузорӣ ва механизми танзими раванди сармоягузорӣ дар Ҷумҳурии

Тоҷикистон", сармоягузорӣ, принципҳо, самтҳои афзалиятноки он механизми танзими раванди сармоягузорӣ ва роҳҳои тақвияти таъсири воситаҳои он ба суръати маблағгузорию бахши воқеии иқтисодӣ асоснок карда шудааст.

Дар натиҷаи таҳлилҳо муаллиф қайд менамояд, ки сиёсати сармоягузорию хориҷӣ на фақат қисми таркибии сиёсати иқтисодии дохилӣ, балки сиёсати беруниқтисодии давлат ба ҳисоб меравад. Аз ин рӯ, зарурати принципҳои зерини амалишавиро муайян намудааст: - принципи холисияту воқеият (объективнокӣ); - принципи муттасилӣ; - принципи ҳатмӣ будан; - принципи самаранокӣ (саҳ. 121). Муаллиф вобастагии сармоягузорию хориҷиро бо тамоюлҳои иҷтимоӣ баррасӣ карда, нақши онро чунин шарҳ медиҳад: а) таъмини шуғли аҳоли; б) баланд бардоштани дараҷаи некуаҳволии мардум; в) ташаккул додани ҳосиятҳои эҷодкоронаи меҳнат (саҳ. 129).

Ба ақидаи муаллиф, масъалаи амалӣ сохтани механизми сармоягузорӣ ҷанбаи беҳад мураккаб мебошад, зеро дар умум, он рушди фаъоли иқтисодӣ ва самаранокии иҷрои стратегияи сармоягузорию таъмин месозад. Дар ин равиш, муаллиф унсурҳои механизми сармоягузорӣ, ба монанди ояндабинӣ, нақшагирӣ, танзим, ҳавасмандгардонӣ ва ташкили раванди сармоягузорию пешниҳод менамояд (саҳ. 132).

Зимни таҳқиқот муаллиф проблемаҳои ҳалталабро дар соҳаи фаъолияти фазои сармоягузорӣ ва танзими онҳоро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон илман асоснок намуда, қайд менамояд, ки Ҳукумати мамлакат дар сиёсати сармоягузорӣ норасоҳои мавҷударо дуруст қабул намуда, яъне инкор накарда, барои бартараф гардидани онҳо чораҳои мусоид андешад. Дар асоси он муаллиф дурнамои нишондиҳандаҳои асосии макроиқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистонро барои солҳои 2021-2025 коркард намудааст, ки аҳамияти илмӣ ҳолӣ нест. (саҳ. 141-148).

5. Аҳамияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия дар он ифода меёбад, ки пешниҳоду тавсияҳои муаллифи диссертатсия оид ба рушди назария ва амалияи

сармоягузории хориҷӣ барои рушди иқтисодиёти миллий саҳми арзанда доранд. Аҳамияти амалии мавзуи диссертатсия дар таҳияи лоиҳаҳои қонунҳо, амалисозии барномаҳои ҳукумати ва дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ оид ба идораи фаъолияти сармоягузорӣ, дастгириву ҳавасмандгардонии маҷмуи талаботи сармоягузорӣ қобили истифода мебошанд. Маводи тадқиқотӣ, ҳамзамон бо тарзи маводи иловагӣ ҳангоми омӯзиши курсҳои таълимӣ ба монанди “Иқтисодиёти ҷаҳонӣ”, “муносибатҳои иқтисодии байналхалқӣ”, “Муносибатҳои асъорию кредитӣ ва молиявии байналхалқӣ”, “Фаъолияти байналхалқии сармоягузорӣ”, “тиҷорати байналхалқӣ”, “Ҳамгироии иқтисодии байналхалқӣ” дар донишгоҳҳо мувофиқи мақсад аст.

6. Арзёбии моҳияти диссертатсия, сатҳи комилии он, эродҳо доир ба диссертатсия.

Новобаста аз он, ки диссертатсияи номзадӣ ҷанбаҳои зиёди бартариятхоро доранд, ҳамзамон баъзе камбудҳои зерин низ ба ҷашм мерасанд:

1. Дар боби якуми диссертатсия асосҳои назариявӣю методии сармоягузории хориҷӣ вобаста ба афзалиятҳои ҳуҷҷатҳои стратегӣ дар таъмини рушди иқтисоди миллий мавриди омӯзиш қарор гирифтааст. Вале равишҳои методии арзёбии сармоягузории хориҷӣ аз мадди назари муаллиф дур мондааст. Ҳамчунин дар ин қисмати кори диссертатсионӣ масъалаҳои сармоягузории мустақими хориҷӣ, ки аз ҷониби олимони ватанӣ таҳқиқ шуданд, бо далелҳои аниқ баён мегардид, илмияти мавзӯ боз ҳам баланд мегардид;

2. Дар саҳ. 61 таснифи ниҳодҳое, ки ба ташаққулиҳои фазои сармоягузорӣ таъсири мусбат мерасонанд, дар шакли схема оварда шудааст. Хуб мешуд, агар дар таҳлили он боҳамалоқамандӣ, инчунин таъсири ҳар яки он ба ҷараёни сармоягузории мустақими хориҷӣ амиқ инъикос мегардид;

3. Нишондиҳандаҳои ҷадвалҳо, диаграммаҳое, ки дар диссертатсия оварда шудааст, марҳилаҳои гуногунро инъикос

намудааст. Хуб мебуд, агар марҳилаи таҳқиқот ба як давраи муайян бахшида мешуд;

4. Дар саҳифаи 94-и диссертатсия (ҷадвали 2.11.) муодилаҳои истифодашуда бо коэффисиентҳои асосии поёнравӣ мавриди таҳлил қарор дода шудааст. Дар ин маврид муаллиф сабабу оқибати алоқамандиро шарҳ меод арзиши қори илмӣ боз ҳам баланд мегашт;

5. Дар боби сеюми диссертатсия хуб мебуд муаллиф хангоми баррасии масъалаҳои сиёсати сармоягузорӣ, тақмили механизмҳои ҷалби сармоягузори хориҷиро ба бахшҳои афзалиятнокӣ иқтисодии мамлакат асоснок мекард.

6. Дар диссертатсия норасоҳои услубӣ, грамматикӣ, орфографӣ ба назар мерасанд.

6. Тасдиқи ифодаи натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар нашрияҳои илмӣ.

Дар асоси таҳқиқ ва натиҷаҳои илмиву амалии қори диссертатсионӣ, муаллиф, дар маҷмӯъ 9 мақолаи илмӣ дар ҳаҷми умумии 3,8 ҷ.ч. ба нашр расонида, аз онҳо 6 мақола дар ҳаҷми 2,9 ҷ.ч. дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр расонидааст.

7. Мувофиқати автореферат ва диссертатсия ба талаботи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Автореферати диссертатсия мазмуни асосии таҳқиқоти диссертатсиониро дар худ инъикос намудааст ва дар он нағвиҳои илмӣ, ки ба ҳимоя пешниҳод карда мешавад, баён гардидааст.

Аз мазмун ва услуби баёни илмӣ диссертатсия, ки ба мавзӯи “Нақши сармоягузори мустақими хориҷӣ дар инкишофи иқтисодӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон” бахшида шудааст, маълум мегардад, ки мавзӯи таҳқиқгардида қори илмӣ тахассусӣ буда, дар он ҳалли муаммои илмӣ, ки аҳамияти муҳиму афзалиятнокро дар рушди илми иқтисоди ватанӣ доро мебошад ва ба талаботи Низомномаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ аст. Аз ин лиҳоз Муаллиф Сафаров Абдумалик Абдусатторович

сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси
08.00.13 – Иқтисодиёти ҷаҳонӣ мебошад.

Муқарризи расмӣ:

доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор,
муовини директори Институти иқтисодиёт
ва демографияи Академияи миллии
илмҳои Тоҷикистон

Мирсаидов А.Б.

*Имзои доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Мирсаидов Аврор Бобоевичро тасдиқ
мекунам:*

**Инспектори калони шӯъбаи кадрҳои
Институти иқтисодиёт
ва демографияи АМИТ**

Зиёева М.С.

Нишонӣ: 734042, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯчаи Айнӣ, 44;
Тел.: +992(37)221.67.50;
E-mail: chirad@mail.ru

03.09.2024 с.